

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní JUDr. Janou Kubenovou v právní věci

žalobce: A. L., nar. x. alias x.
 státní příslušnost X.
 t. č. pobytem X.
 zastoupen Organizací pro pomoc uprchlíkům, z.s.
 sídlem Kovářská 4, 190 00 Praha 9

proti
žalované: Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Jihomoravského kraje
 sídlem Kounicova 24, 611 32 Brno

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 24. 8. 2020, č. j. KRPB-161467-13/ČJ-2020-060022-SVZ

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalované **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a obsah žaloby

1. Žalovaná rozhodnutím ze dne 24. 8. 2020, č. j. KRPB-161467-13/ČJ-2020-060022-SVZ („napadené rozhodnutí“), zajistila žalobce za účelem jeho správního vyhoštění ve smyslu § 124 odst. 1 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky („zákon o pobytu cizinců“). V souladu s § 125 odst. 1 zákona o pobytu cizinců stanovila dobu zajištění na 120 dnů, tj. od 24. 8. 2020 do 21. 12. 2020. Žalovaná zajistila žalobce poté, co jej dne 24. 8. 2020 v ranních hodinách kontrolovala hlídka Policie ČR na parkovišti čerpací stanice u dálnice D1 ve směru na Prahu. Žalobce neměl žádný cestovní doklad ani doklad, který by jej opravňoval k pobytu na území České republiky. Později vypověděl, že do České republiky přicestoval téhož dne ukrytý v nápravě nákladního vozidla. Do protokolu o podání vysvětlení žalobce jako datum svého narození uvedl den X. Stejně datum uvedl i do protokolu o výsledku. Žalovaná proto žalobce považovala za zletilého. Po vydání napadeného rozhodnutí žalobce žalovanou informoval, že jeho skutečné datum narození je X. Namítal proto, že je nezletilý.
2. Žalobce tvrdí, že je nezletilou osobou bez doprovodu. Proto se na něj mají vztahovat zvláštní záruky ochrany práv dítěte. Zajištěn tedy může být pouze za splnění podmínek § 124 odst. 6 zákona o pobytu cizinců. Nesprávné datum narození X. žalobce původně uvedl ve stresu, strachu a zmatku. Přestože v době vydání napadeného rozhodnutí žalovaná o nezletilosti žalobce nevěděla, jakmile jej o tom informoval, měla překvalifikovat zajištění v souladu s uvedeným ustanovením zákona o pobytu cizinců. Kromě toho mu měla ustanovit opatrovníka a umístit jej do zařízení pro nezletilé cizince bez doprovodu. To vše alespoň do doby, než by byl zjištěn skutečný věk žalobce. Přes zřetelná tvrzení žalobce o jeho nezletilosti s ním žalovaná i nadále jednala jako se zletilým. Neučinila žádné další kroky ke zjištění jeho skutečného věku. Pokračující zajištění žalobce se v důsledku toho stalo nezákonným.

3. Dále žalobce upozorňuje na to, že pokud by žalovaná přistoupila k provedení zkoušky věku, z jejich výsledků by nejspíš nemohla přesně určit kalendářní věk žalobce. Musela by proto postupovat podle zásady v pochybnostech ve prospěch a považovat žalobce za nezletilého. K tomu žalobce odkázal na vyjádření doc. RNDr. H. K., CSc. z ambulance klinické antropologie a pediatrie fakultní nemocnice Motol. Toto vyjádření se týká metody určování věku TW3 prováděné pomocí RTG zápěstí, která se v České republice běžně využívá při určování věku cizinců. Z tohoto vyjádření vyplývá, že užívaná metoda funguje excelentně, pokud jde o stanovení biologického věku jedince, který však nemusí nutně odpovídat věku kalendářnímu. Ten lze určit pouze v rozmezí +/- 2 roky. Výsledky této metody ve vztahu k určení kalendářního věku jsou proto často sporné. Podle žalobce je posouzení jeho věku zásadní pro určení práv, která mu náleží a pro možnost jeho dalšího zajištění. Poukazuje také na to, že ze země původu se mu povedlo získat doklady svědčící o jeho nezletilosti, konkrétně výpis z registru obyvatel, jenž jako jeho datum narození uvádí
4. Žalobce s odkazem na judikaturu Nejvyššího správního soudu (srov. zejména rozsudek ze dne 4. 9. 2019, č. j. 9 Azs 193/2019-48 a rozsudek ze dne 13. 11. 2019, č. j. 6 Azs 170/2019-50) navrhuje soudu, aby přednostně aplikoval čl. 5 odst. 4 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod („Úmluva“) před § 75 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní („s. ř. s.“). Jinými slovy by soud podle jeho názoru měl napadené rozhodnutí přezkoumat podle skutkového stavu *ex nunc*.
5. Dále žalobce namítá, že žalovaný nedostatečně zohlednil možnost využití zvláštních opatření za účelem vycestování cizince z území ČR. V jeho případě by přicházelo v úvahu umístění v jednom ze středisek pro nezletilé děti a zároveň stanovení povinnosti zdržovat se v tomto zařízení v souladu § 123b odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců.
6. Poslední žalobní bod míří na délku zajištění na 120 dnů. Ta podle žalobce odporuje právu žalobce na umožnění pravidelného soudního přezkumu důvodu zajištění v přiměřených, nejvýše měsíčních intervalech.

II. Vyjádření žalované k žalobě

7. Ve vyjádření k žalobě žalovaná poukazuje na to, že žalobce již během prvotního kontaktu s Policií ČR uvedl jako datum narození Tento údaj poté několikrát potvrdil během řízení o správním vyhoštění za přítomnosti tlumočnicka arabského jazyka. Kromě toho tento údaj vlastnoručně vepsal do dokumentu *Fiche de renseignement*, tiskopisu požadovaného diplomatickou misí Maroka a sloužícího jako jeden z podkladů pro ověření žalobcovy totožnosti.
8. Dne 31. 8. 2020 měl žalobce uvést pracovníkům Správy uprchlických zařízení („SUZ“), že je nezletilou osobou a jeho datum narození je ... Dne 4. 9. 2020 učinil prostřednictvím své zástupkyně prohlášení o svém skutečném věku a zároveň podal podnět k přezkumu důvodů zajištění. Dne 15. 9. 2020 žalovaná obdržela zprávu od SUZ s přílohou kopie dokumentu nazvaného *Curriculum vitae*, který měl prokazovat nezletilost žalobce. Tento dokument je opatřen fotografií žalobce, není z něj však zřejmé, jaký úřad ji vydal. Žalovaná proto kontaktovala Velvyslanectví Maroka, které jí následně sdělilo, že předmětný

dokument nelze považovat za úřední. Dne 17. 9. 2020 žalovaná obdržela stížnost v cizím jazyce opatřenou překladem do českého jazyka. V ní žalobce uvedl, že Policii hned po svém zatčení uvedl, že je nezletilec. Na základě těchto skutečností žalovaná přezkoumala důvody žalobcova zajištění v souladu s § 126 zákona o pobytu cizinců a jeho závěry shrnula v úředním záznamu ze dne 22. 9. 2020 (na č. l. 68 správního spisu).

9. Žalovaná se neztotožňuje s tvrzením žalobce, že by při vydání napadeného rozhodnutí postupovala nezákonně. Vycházela ze skutečností a zjištění, které jí v době vydání rozhodnutí byly prokazatelně známy. Neměla pochybnosti o věku žalobce, který datum narození ... uvedl opakovaně. Jeho nynější tvrzení o své nezletilosti považuje žalovaná za účelové.
10. Co se týče délky zajištění a neuložení zvláštních opatření, žalovaná odkázala na důvody obsažené v napadeném rozhodnutí.

III. Posouzení věci krajským soudem

11. Žaloba **není důvodná**.
12. Krajský soud v první řadě zkoumal, zda žaloba splňuje podmínky řízení. Podala ji osoba oprávněná podat žalobu proti rozhodnutí správního orgánu ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s. Učinila tak ve lhůtě stanovené § 172 odst. 1 zákona o pobytu cizinců. Žaloba je proto procesně přípustná.
13. V souladu s § 75 odst. 1, 2 s. ř. s. krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů, včetně řízení předcházejícího jeho vydání. Vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.
14. O žalobě krajský soud rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. a § 172 odst. 5 zákona o pobytu cizinců bez nařízení ústního jednání. Žalobce nařízení jednání nepožadoval a soud neshledal v posuzované věci nařízení jednání jako nezbytné.
15. Ze správního spisu zjistil krajský soud následující skutečnosti relevantní pro posouzení věci. Z protokolu o podání vysvětlení (č. j. KRPB-161467-9/ČJ-2020-060022-SVZ ze dne 24. 8. 2020) plyne, že žalobce uvedl, že se jmenuje A. L., nar. X. Z Maroka odletěl do Turecka v prosinci roku 2019. Zdržel se tam 6 měsíců, během nichž pracoval, aby si vydělal peníze na další cestu do Evropy. Z Turecka vycestoval v květnu přes Řecko do Makedonie. Tam jej zadržela policie, ale pustila jej dál. Po deseti dnech pokračoval do Kosova, kde dostal od policie příkaz k opuštění země do 72 hodin. Dále pokračoval do Srbska, kde strávil asi 20 dnů v blíže neurčeném táboře. Poté pokračoval do Maďarska, kde strávil asi 5 dní. Pak si vyhlédl kamion a večer vlezl na rezervu. Přes jaké státy jel, neví. Asi po 12 hodinách jej objevila Policie ČR. Cílem jeho cesty byla Itálie nebo Španělsko, kde žijí jeho bratři. Žalobce každou stránku protokolu podepsal. Podání vysvětlení se účastnil tlumočnick arabského jazyka.
16. Téhož dne žalovaná se žalobcem sepsala protokol o výsledku účastníka správního řízení v souvislosti se zahájením řízení o správním vyhoštění (č. j. KRPB-161467-12/ČJ-2020-

060022-SVZ ze dne 24. 8. 2020). Žalobce znovu uvedl jako datum svého narození X. Zopakoval informace, které uváděl v protokolu o podání vysvětlení. Na otázku, zda v České republice hodlá žádat o azyl, uvedl, že pokud by se musel vrátit do Maroka, kam se v žádném případě vrátit nechce, bude zde chtít o azyl požádat. V případě, že do Maroka nebude muset, bude pokračovat v cestě do Itálie nebo Španělska. Na území České republiky nikoho nemá. Má u sebe hotovost asi 100 EUR. Popřel, že by mu v Maroku hrozilo mučení, trest smrti, nelidské nebo ponižující zacházení, případně jiné vážné nebezpečí.

17. Ve spisu je dále dokument s názvem *Fiche de renseignement*, ve kterém žalobce vlastnoručně vyplnil své jméno, datum narození X., křestní jména rodičů a adresu bydliště v Maroku. Nachází se tam také žádost o zjištění totožnosti podepsaná žalobcem, ve které jsou osobní údaje žalobce včetně data narození X. Kromě toho jsou v ní osobní údaje rodičů (jméno, příjmení, rok narození a adresa pobytu) a jména sourozenců.
18. O zajištění žalobce žalovaná rozhodla z důvodu nebezpečí, že by mohl mařit nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění [§ 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců]. Žalovaná poukázala na to, že žalobce vstoupil na území České republiky ilegálně v úkrytu a pobýval zde bez platného pobytového oprávnění a cestovního dokladu. Proto neskytá záruku, že bude plnit povinnosti uložené správním orgánem. Z jeho předchozího jednání je zřejmé, že u něj existuje nebezpečí, že zmaří výkon rozhodnutí o správním vyhoštění. Využití mírnějších donucovacích opatření by podle žalované nebylo účinné. Žalobce navíc deklaroval svůj úmysl dál nelegálně cestovat do Itálie nebo Španělska. Tím dal zřetelně najevo, že nebude plnit uložené povinnosti. V České republice žalobce nemá žádné ubytování.
19. Ohledně doby zajištění žalovaná uvedla, že ji stanovila s přihlédnutím k předpokládané složitosti přípravy výkonu správního vyhoštění. V případě žalobce je potřeba nejdříve ověřit jeho totožnost a zajistit vydání náhradního cestovního dokladu. Dále je nutné zabezpečit přepravní doklady – obstarat letenku nebo vyjednat průvoz cizince přes jiné státy EU. Je také třeba zajistit eskortu a komunikaci s domovským státem o vzetí žalobce zpět. V případě afrických států se doba k obstarání těchto náležitostí pohybuje v druhé polovině zákonného rozpětí doby umožňující zajištění cizince. Žalovaná přihlédla také k pandemii onemocnění Covid-19, která ztěžuje veškeré úkony související s realizací správního vyhoštění cizince.
20. Krajský soud ze správního spisu taktéž zjistil, že dne 31. 8. 2020 sociální pracovník ZZC Balková e-mailem informoval Policii ČR, že žalobce při pohovoru uvedl, že se narodil ..., takže mu není 18 let. Dne 4. 9. 2020 žalovaná obdržela prohlášení o skutečném věku žalobce sepsané jeho právní zástupkyní, ve kterém uvádí, že jeho skutečné datum narození je Špatné datum při výslechu uvedl ve stresu, strachu a zmatku. V současné době již kontaktoval své rodinné příslušníky, aby mu zaslali alespoň fotografii dokladů obsahujících jeho skutečné datum narození.
21. Ve správním spisu je dále stížnost žalobce sepsaná vlastní rukou v arabském jazyce, ve které uvádí, že se narodil ... a hned po svém zatčení oznámil, že je nezletilý. Kontaktoval svou rodinu, aby mu poslali kopii rodného listu přes aplikaci WhatsApp. Žádá o pomoc,

aby mohl být poslán k odborníkům, kteří by určili jeho skutečný věk. K této stížnosti žalobce přiložil dokument s názvem *Curriculum vitae*, ve kterém se jako datum narození uvádí

22. Spis kromě toho obsahuje záznam ze dne 18. 9. 2020, podle kterého žalovaná telefonicky konzultovala s Velvyslanectvím Maroka možnost ověření totožnosti marockých občanů. Velvyslanectví žalované sdělilo, že totožnost lze ověřit pouze na základě doložení kopie rodného listu nebo jinak vydané úřední listiny. Dokument předložený žalobcem není možné považovat za úřední dokument.
23. Dne 22. 9. 2020 žalovaná vyhotovila úřední záznam o zkoumání důvodu zajištění (č. j. KRPB-161467-44/ČJ-2020-060022-SVZ), ve kterém shrnula skutkové okolnosti případ. Měla za prokázané, že v případě žalobce se nejedná o nezletilou osobu. Uvádění jiného data narození je podle ní účelovým jednáním. Žalobce měl několikrát možnost kontaktovat svou rodinu a vyžádat si zaslání dokumentu prokazujícího jeho skutečné datum narození. Žádný takový dokument však nepředložil. Podle žalované proto důvody zajištění trvají.
24. Podstatou věci je v návaznosti na žalobní body otázka, zda lze napadené rozhodnutí a trvající zajištění žalobce považovat za zákonné, pokud žalobce po vydání rozhodnutí uvedl, že je nezletilý. Žalobce soudu navrhuje, aby přihlédl k nové skutečnosti, kterou je tvrzení o jeho nezletilosti.
25. S žalobcem lze souhlasit do té míry, že pokud by v případě cizince, který byl původně zajištěn jako zletilý, později vyšly najevo důvodné pochybnosti nasvědčující tomu, že jde o nezletilého cizince bez doprovodu, bylo by nezbytné původní zajištění ukončit a o případném dalším zajištění rozhodnout pouze za podmínek § 124 odst. 6 zákona o pobytu cizinců. V případě, že by to žalovaná neučinila a soud by projednával žalobu proti rozhodnutí o zajištění dotyčného cizince, bylo by namíste zohlednit nové skutečnosti svědčící o jeho nezletilosti. V takové situaci by ovšem nebylo nutné prolamovat § 75 odst. 1 s. ř. s., neboť rozhodným by i nadále byl skutkový stav existující v době vydání rozhodnutí o zajištění. Bylo by pouze potřeba posoudit, zda v této době cizinec byl či nebyl nezletilý.
26. Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 11. 2013, č. j. 4 As 141/2013-28, vyplývá, že § 75 odst. 1 s. ř. s. nebrání tomu, aby soud při svém rozhodování vycházel z dokumentů, které vznikly až po vydání žalobou napadeného správního rozhodnutí, pokud popisují stav, jež ke dni rozhodování správního orgánu objektivně existoval. Obdobně lze konstatovat, že soud může zohlednit i dokumenty, které sice v době vydání rozhodnutí existovaly, ale žalobce je z objektivních důvodů nemohl předložit dříve.
27. V případě žalobce se však soud nedomnívá, že by po vydání napadeného rozhodnutí vyšly najevo skutečnosti způsobivé vyvolat důvodné pochybnosti o jeho zletilosti. Ani při zohlednění tvrzení žalobce o jeho nezletilosti, jakož i předloženého dokumentu *Curriculum vitae*, soud nedospěl k závěru, že by se žalovaná dopustila pochybení.
28. Posuzovaný případ je do jisté míry podobný tomu, kterým se Nejvyšší správní soud zabýval v rozsudku ze dne 30. 3. 2017, č. j. 2 Azs 38/2017-28, nebo rozsudku ze dne 26. 9.

2019, č. j. 7 Azs 87/2019-22. V obou těchto případech šlo o cizince, který sám uváděl nejdříve datum narození svědčící o jeho zletilosti, a až následně své tvrzení změnil, čímž údaj o své zletilosti zpochybnil. Nejvyšší správní soud v uvedených rozsudcích konstatoval, že „[o]becně vzato je na samotných lidech pohybujících se věkově kolem rozhodné hranice 18 let, aby, chtějí-li požívat výhod spojených s věkem nacházejícím se pod touto hranicí, byli schopni dostatečně přesvědčivě osvědčit, že vskutku takového, a nikoli vyššího věku jsou. Ve věku kolem 18 let totiž již až na zcela nečetné výjimky mají rozumové schopnosti a osobnostní vyzrálост rozvinuty v takové míře, že mohou a mají vědět, kdy se narodili.“ V těchto případech dokonce byla zajištěným cizincům provedena i zkouška věku se závěrem, že skelet odpovídá věku cca 18 let. Nejvyšší správní soud v tomto ohledu konstatoval, že „[z]a situace, kdy byla žalovaná na základě jí dostupných informací (sdělených stěžovatelem samotným) důvodně přesvědčena o tom, že stěžovatel byl v době zajištění starší 18 let, a lékařské vyšetření tento údaj nevyvrátilo (i když ani nepotvrdilo), nebyla žalovaná povinna dále detailněji přezkoumávat datum jeho narození.“

29. Soud nepovažuje tvrzení žalobce, že datum narození X. uvedl nesprávně z důvodu stresu, strachu a zmatku za přesvědčivé. Jedná se o zcela obecné tvrzení, které žalobce v žádném ze svých podání nijak blíže nevysvětluje. Lze si představit, že mladý člověk konfrontovaný příslušníky bezpečnostních složek z důvodu vypjatosti situace uvede své datum narození nesprávně. Rovněž si lze představit, že nezletilý cizinec záměrně uvede datum narození tak, aby byl považován za zletilého, v domnění, že mu to umožní pokračovat v jeho cestě do cílové země. Na druhou stranu může nastat i opačná situace, ve které zletilý cizinec uvede, že je mladší 18 let, aby si pro sebe zajistil výhodnější zacházení. Aniž by soud měl ambici hodnotit, zda některé z těchto situací nastala v případě žalobce, musí primárně vycházet z obsahu správního spisu. Z něj vyplývá, že žalobce datum narození X. uvedl během dne zajištění hned několikrát. Nejprve jej uvedl ve dvou protokolech sepsaných za přítomnosti tlumočníka, které bez námitek podepsal. Toto datum dále vlastnoručně vepsal do formuláře tiskopisu požadovaného diplomatickou misí Maroka coby jednoho z podkladů pro ověření žalobcovy totožnosti. Stejně datum pak žalobce spolu s osobními údaji jeho rodičů a sourozenců nadiktoval do žádosti o zjištění jeho totožnosti, kterou také podepsal.
30. Soud nezpochybňuje, že v případě žalobce se skutečně může jednat o cizince na hranici zletilosti. Pokud ovšem žalobce sám opakovaně uvedl datum narození svědčící o jeho zletilosti, nelze žalované vyčítat, že s ním i poté, co tento údaj zpochybnil, jednala jako se zletilým. Tvrzení žalobce o tom, že je nezletilý, které poprvé učinil týden po svém zajištění, ani ve spojení s dokumentem, který předložil, nevyvolalo důvodné pochybnosti o jeho věku. Jak žalovaná zjistila, dokument nazvaný *Curriculum vitae* nebyl úředním dokumentem. Proto jej není možné považovat za dostatečný důkaz o nezletilosti žalobce. Ten sám svým jednáním vyvolal v žalované důvodné přesvědčení, že je starší 18 let. Žalovaná měla dostatek důvodů nevěřit jeho pozdějším tvrzením, že je nezletilý. Pokud cizinec nejdříve o sobě tvrdí, že je zletilý a později toto tvrzení zpochybňuje, je na něm, aby ho dostatečně prokázal. To však žalobce neučinil. Přitom ze spisu vyplývá, že měl několikrát možnost kontaktovat své rodinné příslušníky v Maroku a požádat je o zaslání kopie jakéhokoliv úředního dokumentu prokazujícího jeho nezletilost, který následně mohl předložit žalované.

31. V tomto případě se soud nedomnívá, že by žalovaná musela provést zkoušky věku žalobce. Pokud by datum narození žalobce skutečně bylo ..., výsledkem zkoušky věku by zřejmě byl závěr, že jeho kalendářní věk odpovídá věku cca 18 let (jak tomu bylo například i ve výše uvedeném rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 3. 2017, č. j. 7 Azs 87/2019-22). Tento výsledek by však, jak uznává i sám žalobce, nebyl dostatečně průkazný. Žalobce se však mylí, pokud tvrdí, že v takové situaci by bylo nutné postupovat v duchu zásady „v pochybnostech ve prospěch“ a považovat jej za nezletilého. Právě naopak, v důsledku toho, že sám žalobce původně uváděl věk nad 18 let, by ani výsledky zkoušky věku dostatečně nevyvrátily tento údaj. Nebyly by tak dostatečným důkazem o jeho nezletilosti.
32. V tomto bodu proto lze uzavřít, že ani při zohlednění skutečností, které se objevily až po vydání napadeného rozhodnutí, nelze zpochybnit závěr žalované o zletilosti žalobce. Rozhodnutí o zajištění žalobce proto v tomto ohledu ob stojí. Žalobní námitka týkající se nezletilosti žalobce je nedůvodná.
33. Soud se dále vyjádří k námitkám týkajícím se nepřiměřenosti doby zajištění a neuplatnění zvláštních opatření za účelem vycestování. Ani tyto námitky neshledal důvodnými.
34. Co se týče zajištění na 120 dnů, soud se neztotožňuje s argumentací žalobce, že tato doba sama o sobě svou délkou fakticky znemožňuje soudní přezkum zajištění v rozumných intervalech. Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 9. 2012, č. j. 7 As 97/2012-26, na nějž žalobce v žalobě odkazuje, se týkal právní úpravy soudního přezkumu zajištění cizinců účinné před 1. 1. 2014. Vycházel z toho, že řízení o propuštění cizince ze zajištění podle § 200o až § 200u zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění účinném do 31. 12. 2013, které představovalo alternativu k žalobě proti rozhodnutí o zajištění, často trvalo několik měsíců. Tento problém platná právní úprava odstranila mimo jiné zavedením institutu žádosti o propuštění ze zařízení podle § 129a zákona o pobytu cizinců. Proti rozhodnutí o této žádosti je přípustná žaloba, o které musí soud rozhodnout za stejných podmínek jako v případě žaloby proti rozhodnutí o zajištění (viz § 172 odst. 5 zákona o pobytu cizinců).
35. Je pravdou, že i platná právní úprava soudního přezkumu zajištění cizince vzbuzuje pochybnosti ohledně jejího souladu s požadavky na efektivní soudní přezkum rozhodnutí o zajištění vyplývajících z čl. 36 ve spojení s čl. 8 Listiny základních práv a svobod nebo čl. 5 odst. 4 Úmluvy. To vedlo Nejvyšší správní soud k podání návrhu na zrušení § 129a odst. 3 zákona o pobytu cizinců (návrh ze dne 6. 8. 2019 v řízení sp. zn. 8 Azs 26/2018, řízení před Ústavním soudem se vede pod sp. zn. Pl. ÚS 12/19). Předmětné ustanovení je problematické z toho důvodu, že časově omezuje možnost podání žádosti o propuštění ze zařízení. To může v určitých případech znemožňovat přístup k průběžné soudní kontrole zákonnosti zajištění.
36. Zároveň však platí, že ze zákona o pobytu cizinců, ani z návratové směrnice (směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES ze dne 16. prosince 2008 o společných normách a postupech v členských státech při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí) nelze dovodit nutnost stanovit dobu zajištění maximálně na jeden měsíc, jak žalobce namítá. Konkrétní maximální délku zajištění nestanoví ani judikatura

Evropského soudu pro lidská práva k čl. 5 odst. 4 Úmluvy. Přiměřenost stanovené doby zajištění je vždy třeba zkoumat s přihlédnutím ke skutkovým okolnostem případu. Lze si tak představit, že doba zajištění na 120 dnů by mohla být nepřiměřená například v případě psychicky (či jinak) nemocného cizince, jehož zdravotní stav se může v důsledku trvajících zajištění zhoršovat. Žalobce však žádné konkrétní skutečnosti, proč by doba 120 dnů měla být nepřiměřená v jeho případě, v žalobě neuvedl.

37. Žalobce přitom bude mít možnost ještě před uplynutím doby zajištění iniciovat soudní přezkum v případě, že neúspěšně podá žádost o propuštění ze zařízení. Stanovení lhůty zajištění na 120 dnů proto samo o sobě nepředstavuje překážku pro periodický soudní přezkum v rozumných intervalech. Žalovaná navíc v odůvodnění napadeného rozhodnutí náležitě odůvodnila, proč považovala délku zajištění v trvání 120 dnů za přiměřenou. Vyjmenovala jednotlivé kroky, které bude nutné učinit před vyhoštěním žalobce z území České republiky. Toto odůvodnění považuje soud za dostatečně dokládající nutnost zajištění žalobce na dobu 120 dnů.
38. Ani námitku nedostatečného posouzení možnosti využití zvláštních opatření za účelem vycestování žalobce z území neshledal krajský soud důvodnou. Žalobce konkrétně namítá, že v jeho případě by místo zajištění postačovalo jeho umístění do zařízení pro děti cizince a stanovení povinnosti zdržovat se na tomto místě v souladu s § 123b odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců. Tato alternativa k zajištění však v případě žalobce nepřichází v úvahu. Jak již bylo uvedeno výše, v době vydání rozhodnutí o zajištění žalovaná neměla pochybnosti o zletilosti žalobce. Důvodné pochybnosti nevznikly ani po vydání napadeného rozhodnutí. Žalované proto nelze vyčítat, že nezvažovala možnost umístění žalobce do zařízení pro děti cizince.
39. V případě žalobce nebylo na místě ani uložení jiného ze zvláštních opatření předvídaných zákonem o pobytu cizinců. Obecně platí, že uložit zvláštní opatření nelze, pokud by takový postup vedl ke zmaření výkonu správního vyhoštění. Jak vyplývá z judikatury: „[u]ložení zvláštního opatření musí proto být upřednostněno před zajištěním cizince, nicméně pouze pokud lze předpokládat, že cizinec bude schopen splnit povinnosti plynoucí ze zvláštního opatření, a zároveň neexistuje důvodná obava, že by byl uložení zvláštního opatření ohrožen výkon správního vyhoštění. Nesplnění jednoho nebo druhého předpokladu jsou pak zcela samostatnými důvody pro učinění závěru, že nepostačuje uložení zvláštního opatření za účelem vycestování ve smyslu ust. § 124 zákona o pobytu cizinců“ (viz usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2017, č. j. 5 Azs 20/2016-38). Žalobce v rámci řízení opakovaně projevil svůj úmysl pokračovat ve své cestě dál do Itálie nebo Španělska. Návrat do země původu odmítl. V žádné z evropských zemí, přes které projížděl neoprávněně, nepožádal o mezinárodní ochranu. Ve vztahu k České republice, na jejíž území vstoupil v úkrytu, nemá absolutně žádné vazby. Nemá ani dostatek finančních prostředků k případnému složení finanční záruky. Za těchto okolností je pravděpodobné, že by žalobce uložení zvláštní opatření nerespektoval. Je proto akceptovatelné, že žalovaná upřednostnila zajištění žalobce před využitím některého z mírnějších opatření.

IV. Závěr a náklady řízení

40. Krajský soud na základě shora provedeného posouzení žalobních námitek dospěl k závěru, že nejsou důvodné. Proto žalobu podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

41. O nákladech řízení soud rozhodl ve smyslu § 60 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V dané věci tedy neúspěšný žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalované v souvislosti s tímto řízením žádné náklady řízení nad rámec její běžné administrativní činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno, ve dvojím vyhotovení. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 7. října 2020

JUDr. Jana Kubenová, v. r.
samosoudkyně

Za správnost vyhotovení:
B. Z.